

नागपूर जिल्ह्यातील रामटेक येथे “रामटेक महोत्सव”
आयोजित करण्यास वित्तीय मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण ८२२५/प्र.क्र.४५२(ई.नं.१३४२९०६)/सां.का.४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : २४ ऑक्टोबर, २०२५

वाचा :- पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. संकीर्ण ८२२५/
प्र.क्र.४५२(ई.नं.१३४२९०६)/सां.का.४ ,दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२५

प्रस्तावना :-

नागपूर जिल्ह्यातील रामटेक हे महाराष्ट्रातील नव्हे, तर संपूर्ण भारतातील धार्मिक, सांस्कृतिक आणि ऐतिहासिक दृष्ट्या अत्यंत महत्वाचे ठिकाण आहे. रामटेक हे केवळ तीर्थक्षेत्र नाही, तर साहित्यिक काव्यतीर्थ म्हणूनही ओळखले जाते. रामटेक हे नागपूर जिल्ह्यातील एक प्राचीन व ऐतिहासिक धार्मिक स्थळ असून येथे भगवान श्रीरामांनी वनवास काळात वास्तव्य केल्याचा उल्लेख आहे. येथे श्रीराम मंदिर, गडकोट, तसेच इतर अनेक धार्मिक स्थळे असून दरवर्षी हजारो भाविक व पर्यटक येथे येतात. त्याचबरोबर भारतीय व राज्य पुरातत्व विभागांतर्गत अनेक मंदिरे, किल्ले, लेणी आणि अवशेष याठिकाणी आढळतात.

धार्मिक पर्यटनासाठी प्रभू रामचंद्रांच्या वास्तव्याशी जोडलेली मंदिरे आणि गड, साहित्यिक पर्यटनासाठी कालिदासांचा मेघदूत, ऐतिहासिक वारशासाठी वाकाटक साम्राज्याचे नगरधन किल्ले व अवशेष, विविध धर्मांच्या परंपरांची स्थळे, निसर्ग पर्यटनासाठी भरपूर तलाव, वनराई व जैवविविधता, वन्यजीव अभयारण्याची जवळीक, तर जलक्रिडा आणि साहसी पर्यटनासाठी अनुकूल नैसर्गिक रचना या सान्यामुळे रामटेक हे एकात्मिक पर्यटनाचे आदर्श केंद्र ठरू शकते.

या सर्व पार्श्वभूमीवर रामटेकचा विकास केवळ पायाभूत सुविधा उभारण्यापुरता मर्यादित न ठेवता त्याचा प्रभावी प्रचार आणि ब्रँडिंग यावर भर दिला गेला पाहिजे. याबाबत विविध माध्यमांद्वारे रामटेक तीर्थक्षेत्र व पर्यटन स्थळाचा व्यापक प्रचार, प्रसिध्दी करणे आवश्यक आहे. याचाच एक भाग म्हणून माहे जानेवारी, २०२६ रोजी रामटेक, नागपूर येथे रामटेक महोत्सव आयोजित करण्यास व त्यासाठी येणाऱ्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता संदर्भाधिन शासन निर्णयान्वये देण्यात आली होती. सदर निधीस वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

माहे जानेवारी, २०२६ रोजी रामटेक, नागपूर येथे “रामटेक महोत्सव” आयोजित करण्यासाठी येणारा खर्च रुपये १,००,००,०००/- (रुपये एक कोटी फक्त) इतक्या रकमेस या शासन निर्णयान्वये वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. सदर खर्च “मागणी क्र.झेडडी-२, २२०५, कला व संस्कृती, १०२, कला व संस्कृती प्रचालन, (०२) राज्य नृत्य, नाट्य, तमाशा व संगीत महोत्सव, (०२) (०२), राज्य कला संस्कृति जतन, संवर्धन विविध महोत्सव तसेच इतर कार्यक्रम (कार्यक्रम) (२२०५ १५०७), ५०-इतर खर्च” या लेखाशिर्षाखाली सन २०२५-२६ या वर्षासाठी मंजूर असलेल्या आर्थिक तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

०३. यासाठी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांना नियंत्रण अधिकारी तसेच लेखाधिकारी, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

०४. सदर खर्च वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/विनिमय, भाग २, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग-३, अ.क्र. ४ परिच्छेद क्र. २७ (२) (अ) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त अधिकारानुसार मंजूर करण्यात येत आहे.

०५. सदर कार्यक्रमासाठी वितरीत करण्यात आलेल्या निधीच्या विनियोगानंतर संचालकांनी एक महिन्याच्या आत कार्यक्रम खर्चाच्या सविस्तर तपशीलाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.

०६. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र ६५२/२०२५, व्यय-१५, दि.१६ सप्टेंबर, २०२५ अन्वये दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०७. सदर प्रकरणी वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दिनांक ०७ एप्रिल, २०२५ मधील सर्व परिच्छेद परीशिष्टातील अटीनुसार कार्यवाही करण्याची जबाबदारी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांची राहिल.

०८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२५१०२४१५००२२७८२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बाळासाहेब ईश्वर सावंत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत ,

- १ मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २ सचिव (सां.का.) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ३ उप सचिव (सां.का.४) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- ४ संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, जुने सचिवालय इमारत, पहिला मजला, एम. जी. रोड, मुंबई.
- ५ कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६ महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - १, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

- ७ महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - १, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ८ महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - २, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ९ महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - २, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- १० अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- ११ निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १२ निवड नस्ती, सां.का.४.